

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów.....	15
--------------------	----

Część pierwsza STOWARZYSZENIA W PRAWIE POLSKIM

Rozdział I

Sytuacja stowarzyszeń na ziemiach polskich przed 1989 r.	23
1. Uwagi ogólne.....	23
2. Ustawodawstwa państw zaborczych.....	23
2.1. Zabór austriacki.....	23
2.2. Zabór pruski.....	26
2.3. Zabór rosyjski.....	28
3. Dwudziestolecie międzywojenne.....	30
4. Okres drugiej wojny światowej.....	36
5. Lata 1944-1989.....	38

Rozdział II

Źródła prawa stowarzyszeń. Zakres Prawa o stowarzyszeniach.....	43
1. Źródła.....	43
2. Zakres przedmiotowy Prawa o stowarzyszeniach.....	44
3. Zakres podmiotowy Prawa o stowarzyszeniach.....	45

Rozdział III

Pojęcie stowarzyszenia i rodzaje.....	53
1. Zagadnienia ogólne.....	53
2. Stowarzyszenia w ujęciu Prawa o stowarzyszeniach.....	54
2.1. Zrzeszenie.....	54
2.2. Dobrowolność.....	56
2.3. Samorządność.....	57
2.4. Trwałość.....	58
2.5. Cele stowarzyszenia - cel niezarobkowy.....	59

3. Stowarzyszenia a inne podmioty.....	65
3.1. Fundacje.....	66
3.2. Organizacje społeczne - organizacje pozarządowe.....	67
3.3. Organizacje pożytku publicznego.....	70
3.4. Partie polityczne.....	70
3.5. Samorządy zawodowe.....	71
3.6. Związki zawodowe.....	71
4. Zasady działania stowarzyszeń.....	72
4.1. Zasada praworządności.....	72
4.2. Zasada równości stowarzyszeń.....	72
4.3. Demokracja wewnętrzna.....	72
4.4. Równość członków stowarzyszenia.....	73
5. Rodzaje stowarzyszeń.....	74

Rozdział IV

Wolność i prawo zrzeszania się.....	79
1. Uwagi ogólne.....	79
2. Wolność zrzeszania się w ujęciu Konstytucji.....	81
3. Prawo zrzeszania się w ujęciu prawa międzynarodowego.....	91
3.1. Uwagi ogólne.....	91
3.2. Deklaracja Powszechna Praw Człowieka.....	91
3.3. Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych.....	92
3.4. Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.....	96
3.4.1. Artykuł 11 EKPC w orzecznictwie sądów polskich.....	106
3.4.2. Sprawy przeciwko Polsce przed Trybunałem.....	107
3.5. Konwencja ramowa o ochronie mniejszości narodowych.....	110
3.6. Konwencja o Prawach Dziecka.....	113
3.7. Europejska Karta Samorządu Lokalnego.....	113
4. Prawo zrzeszania się w ujęciu prawa Unii Europejskiej.....	114
5. Prawo zrzeszania się w ujęciu Prawa o stowarzyszeniach.....	117
6. Pozaprawne ograniczenia zrzeszania się.....	122

Rozdział V

Tworzenie stowarzyszeń.....	125
1. Prawo tworzenia stowarzyszeń.....	125
1.1. Uwagi ogólne.....	125
1.2. Zebranie założycielskie.....	127
1.3. Uchwalenie statutu.....	129
1.4. Wybór komitetu założycielskiego i zarządu.....	130
2. Szczególne wymagania warunkujące utworzenie stowarzyszenia.....	131
2.1. Aprobata.....	131
2.2. Uchwała określonej władzy religijnej o utworzeniu.....	132

2.3. Uzgodnienie zakresu działalności.....	133
2.4. Zezwolenie.....	133

Rozdział VI

Postępowanie rejestrowe i ewidencyjne.....	135
1. Pojęcie, funkcje, jawność Rejestru.....	135
2. Źródła prawa.....	137
3. Organizacja i zakres Rejestru.....	137
4. Podmioty postępowania rejestrowego.....	140
4.1. Sąd rejestrowy.....	140
4.2. Referendarz sądowy.....	141
4.3. Wnioskodawcy i uczestnicy.....	141
4.4. Prokurator. Rzecznik Praw Obywatelskich.....	143
5. Wszczęcie postępowania.....	144
5.1. Uwagi ogólne.....	144
5.2. Wniosek o wpis.....	144
6. Wstępne czynności sądu rejestrowego; badanie formalne wniosku.....	150
7. Badanie materialne zgłoszenia.....	152
8. Orzeczenia sądu rejestrowego.....	155
8.1. Uwagi ogólne.....	155
8.2. Podstawa faktyczna postanowienia zarządzającego dokonanie wpisu.....	155
8.3. Treść postanowienia.....	156
8.4. Koszty postępowania rejestrowego.....	156
8.5. Sprostowanie postanowienia.....	157
8.6. Uzasadnianie i doręczanie postanowień.....	157
8.7. Prawomocność, skuteczność i wykonalność postanowień.....	158
9. Środki odwoławcze w postępowaniu rejestrowym.....	158
9.1. Skarga na orzeczenie referendarza sądowego.....	158
9.2. Apelacja.....	159
9.3. Zażalenie.....	159
9.4. Skarga kasacyjna.....	160
9.5. Wznowienie postępowania.....	160
9.6. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.....	161
10. Wpis do rejestru stowarzyszeń.....	161
10.1. Uwagi ogólne.....	161
10.2. Prostowanie wadliwych wpisów.....	162
10.3. Klasyfikacja wpisów do Rejestru.....	162
11. Skutki wpisu do Rejestru.....	163
11.1. Uwagi ogólne.....	163
11.2. Zasada jawności materialnej.....	164
11.3. Zasada wpisu.....	165

11.4. Zasada zupełności.....	165
11.5. Zasada prawdziwości (wiarygodności).....	166
11.6. Zasada jawności formalnej.....	166
12. Rejestracja stowarzyszenia - organizacji pożytku publicznego.....	166
13. Wpis do ewidencji prowadzonej przez starostów.....	171

Rozdział VII

Statut.....	175
1. Charakter prawny.....	175
1.1. Uwagi ogólne.....	175
1.2. Akt normatywny prawa przedmiotowego.....	177
1.3. Pozaprawny akt normatywny organizacji społecznej.....	177
1.4. Koncepcja cywilistyczna.....	178
1.5. Interpretacja postanowień statutu.....	184
2. Treść statutu.....	185
2.1. Uwagi ogólne.....	185
2.2. Nazwa stowarzyszenia.....	186
2.3. Teren działania.....	194
2.4. Siedziba stowarzyszenia.....	194
2.5. Cele i sposoby ich realizacji.....	195
2.6. Członkostwo.....	195
2.7. Organy (władze) stowarzyszenia.....	195
2.8. Środki finansowe, składki członkowskie.....	196
2.9. Zmiana statutu.....	196
2.10. Rozwiązanie stowarzyszenia.....	196
2.11. Terenowe jednostki organizacyjne (oddziały).....	196
2.11.1. Terenowe jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.....	197
2.11.2. Terenowe jednostki organizacyjne mające osobowość prawną.....	198
2.11.3. Sytuacja prawna oddziału po uzyskaniu osobowości prawnej....	201
2.11.4. Utrata osobowości prawnej przez oddział.....	203
2.12. Fakultatywne postanowienia statutu.....	204
3. Uchwalenie statutu.....	205
4. Zmiana statutu.....	206
5. Statut a inne akty wewnętrzne stowarzyszenia.....	214

Rozdział VIII

Władze stowarzyszenia.....	217
1. Rodzaje organów (władz).....	217
2. Walne zebranie członków (zebranie delegatów).....	219
3. Zarząd.....	222

4. Organ kontroli wewnętrznej.....	237
5. Sąd koleżeński, sąd polubowny.....	238
6. Charakter prawny uchwał organów.....	239
7. Brak organów. Kuratela.....	240

Rozdział IX

Członkostwo.....	243
1. Osoby fizyczne.....	243
2. Osoby prawne.....	250
3. Jednostki organizacyjne określone w art. 33 ¹ k.c.....	253
4. Rodzaje członków.....	254
5. Charakter prawny stosunku członkostwa.....	255
5.1. Uwagi ogólne.....	255
5.2. Administracyjnoprawny charakter stosunku wewnątrzzorganizacyjnego.....	255
5.3. Organizacyjny charakter stosunku wewnątrzzorganizacyjnego.....	255
5.4. Cywilnoprawny charakter stosunku wewnątrzzorganizacyjnego.....	256
5.5. Stanowisko orzecznictwa.....	258
5.6. Podsumowanie.....	271
6. Powstanie stosunku członkostwa.....	275
7. Zawieszenie członkostwa.....	276
8. Ustanie stosunku członkostwa.....	276
8.1. Ustąpienie.....	276
8.2. Usunięcie.....	277
8.3. Śmierć.....	277
8.4. Ubezwłasnowolnienie.....	278
8.5. Utrata osobowości prawnej przez członka.....	278
8.6. Rozwiązanie stowarzyszenia.....	278
8.7. Inne przypadki.....	278
9. Prawa i obowiązki członka.....	279
9.1. Prawa członka.....	279
9.2. Obowiązki członka.....	280
10. Ochrona praw członka.....	282
11. Stosunki między członkiem a stowarzyszeniem niełącznie się z członkostwem.....	287
11.1. Uwagi ogólne.....	287
11.2. Zatrudnienie członków stowarzyszenia.....	288

Rozdział X

Majątek stowarzyszenia.....	289
1. Pojęcie majątku.....	289
2. Źródła powstania majątku.....	289

2.1. Składki członkowskie.....	290
2.2. Praca społeczna członków.....	290
2.3. Darowizny, spadki, zapisy.....	290
2.4. Dochody z majątku stowarzyszenia.....	292
2.5. Ofiarność publiczna.....	292
2.6. Dotacje.....	292
2.7. Działalność zarobkowa. Działalność gospodarcza stowarzyszeń.....	294
2.8. Inne źródła.....	299

Rozdział XI

Nadzór nad stowarzyszeniami.....	301
1. Pojęcie. Nadzór a kontrola.....	301
2. Organy nadzorujące.....	301
3. Sąd.....	303
4. Środki nadzoru.....	304
4.1. Uwagi ogólne.....	304
4.2. Środki stosowane przez organy nadzoru.....	305
4.3. Środki stosowane przez sąd.....	309
5. Odpowiednie stosowanie przepisów.....	316
6. Nadzór nad stowarzyszeniem - organizacją pożytku publicznego.....	316

Rozdział XII

Ustanie stowarzyszenia.....	317
1. Uwagi ogólne.....	317
2. Rozwiązanie stowarzyszenia.....	317
3. Likwidacja stowarzyszenia.....	320
3.1. Uwagi ogólne.....	320
3.2. Likwidator.....	321
3.3. Przebieg likwidacji.....	323
3.4. Odpowiednie stosowanie przepisów.....	325
4. Upadłość stowarzyszenia.....	325
5. Przeznaczenie majątku.....	326
6. Łączenie się i podział stowarzyszeń.....	327

Rozdział XIII

Stowarzyszenie zwykłe.....	329
1. Pojęcie stowarzyszenia zwykłego.....	329
2. Założyciele i członkowie.....	332
3. Utworzenie stowarzyszenia zwykłego.....	333
4. Regulamin działalności.....	336
4.1. Uwagi ogólne.....	336
4.2. Nazwa.....	337

4.4. Teren działania.....	339
4.5. Środki działania.....	339
4.6. Siedziba.....	339
4.7. Przedstawiciel reprezentujący stowarzyszenie.....	339
4.8. Zarząd.....	340
4.9. Zasady dokonywania zmian regulaminu działalności.....	342
4.10. Sposób nabycia i utraty członkostwa.....	342
4.11. Sposób rozwiązania stowarzyszenia zwykłego.....	342
4.12. Fakultatywne postanowienia regulaminu.....	342
5. Władze stowarzyszenia zwykłego.....	343
6. Członkostwo w stowarzyszeniu zwykłym.....	343
7. Nadzór nad stowarzyszeniami zwykłymi.....	347
8. Majątek stowarzyszenia - majątek członków.....	347
9. Ustanie stowarzyszenia.....	350

Rozdział XIV

Sytuacja prawna stowarzyszeń utworzonych na podstawie

Prawa o stowarzyszeniach z 1932 r.....	351
1. Sytuacja istniejących stowarzyszeń po wejściu w życie Prawa o stowarzyszeniach.....	351
2. Restytucja rozwiązanych stowarzyszeń.....	351
3. Sytuacja stowarzyszeń nierozwiązanych i nieprowadzących działalności....	356

Część druga

FUNDACJE W PRAWIE POLSKIM

Rozdział XV

Fundacje na ziemiach polskich przed 1984 r.....	359
1. Początki fundacji.....	359
2. Ustawodawstwa państw zaborczych.....	361
2.1. Zabór austriacki.....	361
2.2. Zabór pruski.....	361
2.3. Zabór rosyjski.....	362
3. Dwudziestolecie międzywojenne.....	363
4. Okres drugiej wojny światowej.....	366
5. Lata 1945-1984.....	368

Rozdział XVI

Źródła prawa. Zakres ustawy o fundacjach.....	373
1. Źródła prawa.....	373
2. Zakres przedmiotowy.....	376
3. Zakres podmiotowy.....	376

Rozdział XVII

Pojęcie fundacji	379
1. Uwagi ogólne.....	379
2. Fundacje a inne jednostki organizacyjne.....	383
2.1. Fundusze.....	383
2.2. Fundusze składkowe.....	384
2.3. Organizacje społeczne - organizacje pozarządowe.....	384
2.4. Stowarzyszenia.....	388
3. Rodzaje fundacji.....	388

Rozdział XVIII

Ustanowienie fundacji	399
1. Wolność tworzenia fundacji.....	399
2. Fundatorzy.....	401
2.1. Osoby fizyczne.....	402
2.2. Osoby prawne.....	404
3. Akt fundacyjny.....	408
3.1. Pojęcie. Charakter prawny. Akt fundacyjny a statut.....	408
3.2. Sposób dokonania aktu fundacyjnego.....	411
3.2.1. Czynność <i>inter vivos</i>	411
3.2.2. Czynność <i>mortis causa</i>	412
3.3. Treść.....	413
3.3.1. Cel fundacji.....	414
3.3.2. Majątek przeznaczony na realizację celu fundacji.....	423

Rozdział XIX

Statut	429
1. Charakter prawny.....	429
2. Ustalenie statutu.....	431
3. Treść statutu.....	432
3.1. Nazwa.....	433
3.2. Siedziba.....	435
3.3. Majątek.....	435
3.4. Cele, zasady, formy i zakres działalności fundacji.....	436
3.5. Organy.....	436
3.5.1. Uwagi ogólne.....	436
3.5.2. Zarząd.....	437
3.5.3. Inne organy.....	450
3.6. Prowadzenie przez fundację działalności gospodarczej.....	451
3.7. Dopuszczalność i warunki połączenia fundacji z inną fundacją.....	455
4. Zmiana celu fundacji lub statutu.....	456

Rozdział XX

Postępowanie rejestrowe	461
1. Pojęcie, funkcje, jawność Rejestru	461
2. Źródła prawa	461
3. Organizacja i zakres Rejestru	462
4. Podmioty postępowania rejestrowego	463
4.1. Wnioskodawcy i uczestnicy	463
5. Wszczęcie postępowania	464
5.1. Uwagi ogólne	464
5.2. Wniosek o wpis	464
6. Wstępne czynności sądu rejestrowego; badanie formalne wniosku	467
7. Badanie materialne zgłoszenia	467
8. Orzeczenia sądu rejestrowego	469
8.1. Podstawa faktyczna postanowienia zarządzającego dokonanie wpisu	469
8.2. Postanowienie	469
8.3. Koszty postępowania rejestrowego	470
8.4. Obowiązek zawiadomienia organów nadzorujących	470
9. Środki odwoławcze w postępowaniu rejestrowym	470
10. Wpis do Rejestru	471
10.1. Uwagi ogólne	471
10.2. Prostowanie wadliwych wpisów	471
10.3. Klasyfikacja wpisów do Rejestru	471
11. Skutki wpisu do Rejestru	471
12. Rejestracja fundacji - organizacji pożytku publicznego	472

Rozdział XXI

Majątek fundacji	475
1. Pojęcie majątku	475
2. Źródła powstania majątku	475
2.1. Uwagi ogólne	475
2.2. Nabycie w drodze czynności prawnych	476
2.3. Dotacje	477
2.4. Dochody z własnej działalności. Działalność gospodarcza	479
2.5. Ofiarność publiczna	481

Rozdział XXII

Nadzór nad fundacjami	483
1. Uwagi ogólne	483
2. Organy nadzorujące	483
2.1. Sąd	485
2.2. Obowiązki sądu rejestrowego i fundacji	486
3. Środki nadzoru	488

4. Ograniczenia nadzoru.....	491
5. Nadzór nad fundacją - organizacją pożytku publicznego.....	492

Rozdział XXIII

Ustanie fundacji.....	493
1. Likwidacja.....	493
1.1. Uwagi ogólne.....	493
1.2. Przeznaczenie majątku.....	498
2. Ustanie na podstawie ustawy.....	500
3. Upadłość fundacji.....	500
4. Połączenie z inną fundacją.....	501
5. Zawieszenie działalności.....	501

Rozdział XXIV

Szczególne rodzaje fundacji, przedstawicielstwa fundacji zagranicznych. . . .	503
1. Zakład Narodowy imienia Ossolińskich.....	503
2. Centrum Badania Opinii Społecznej.....	504
3. Zakłady Kórnickie.....	506
4. Fundacja „Polsko-Niemieckie Pojednanie”.....	507
5. Przedstawicielstwa fundacji zagranicznych.....	510

Bibliografia.....	515
--------------------------	------------